

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.:
Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Waterveiligheid en Waterketen (WW)		Datum bespreking: Woensdag, 10 maart 2021 12.30-15.00 uur Plaats: Via MS Teams Opgesteld door: Mw. M. Brouwer (Vi.a.Vi Office Management)
<u>Aanwezigen/aangesloten leden:</u> • Dhr. H. van Dijk (voorzitter) • Dhr. J.B. Knapp (VVD) • Dhr. A.J.J. Blijleven (A&B) • Mw. J.C. Boomsma (PvdD) • Dhr. R. Stuurman (AWP) • Dhr. J.H. Klok (CU-SGP) • Dhr. J.W.C. de Mooij (CDA) • Mw. D.J.M. Corbey (PvdA) • Mw. J.M. Stoop (Natuurterreinen) • Mw. L.M. Willemse (A&B) • Dhr. J. Kluis (Water Natuurlijk) • Dhr. M.J.H. Mooren (Mooi Agrarisch) • Dhr. B.F. Revet (50Plus) <u>Overige aanwezigen</u> • Mw. T.O. Fierens (hoogheemraad) • Mw. C.H.C. van Steensel-Van Hage (hoogheemraad) • Dhr. R.A.M. van de Sande (dijkgraaf) • Dhr. M. Kastelein (hoogheemraad) • Dhr. J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) • Dhr. G.H. von Faber (hoogheemraad) • Mw. M. Middendorp • Dhr. E. de Groot		Verslag zenden aan: VV
VERSLAG		ACTIE
1.	Opening De <u>voorzitter</u> opent de digitale vergadering met een woord van welkom en speciaal aan een nieuw commissielid in de persoon van de heer Mooren als fractievoorzitter van Mooi Agrarisch. Hij wordt officieel benoemd als lid van deze commissie over 2 weken. Mevrouw Boomsma heeft verzocht om agendapunt 5.f. eerst te behandelen aangezien zij de vergadering om 14.00 uur moet verlaten. De heer <u>Blijleven</u> kan zich vinden in het voorstel en geeft tegelijkertijd aan dat hij het memo Stand van Zaken HWP aan de orde wil stellen. De heer <u>Kluis</u> vraagt zich af of het memo Stand van Zaken HWP niet eerst in beperkter comité besproken kan worden. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de agendavolgorde wijzigt; op verzoek van mevrouw Boomsma wordt eerst de Visie op klimaat besproken.	
2.	Spreekrecht Van het spreekrecht wordt geen gebruik gemaakt.	
3	NOTULEN VAN DE COMMISSIEVERGADERING W&W d.d. 13 JANUARI 2021 en TOEZEGGINGENLIJST <u>Tekstueel en naar aanleiding van:</u> Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. <u>Toezeggingenlijst:</u> Naar aanleiding van de toezeggingenlijst zijn geen opmerkingen.	

VERSLAG		ACTIE
4.	MEDEDELINGEN Er zijn geen mededelingen.	
5.	VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S	
5.a.	Duur en aanvangstijden VV-commissies De <u>voorzitter</u> geeft een inleiding voor deze nota die ontstaan is naar aanleiding van het verloop van deze vergadering waarin de commissie af en toe in tijdnood komt. Het is de vraag hoe hiermee om te gaan om iedereen tot zijn recht te laten komen. De hier geboden oplossing is het meest eenvoudig door te voeren en gevraagd wordt om instemming met het voorstel. Mevrouw <u>Stoop</u> vindt het fijn om meer tijd te krijgen maar wil tegelijkertijd voorstellen om spitstijden te vermijden zodra weer fysiek vergaderd kan worden. De heer <u>De Mooij</u> geeft zijn instemming maar heeft tegelijkertijd een technisch probleem aangaande zijn agenda. De afspraken worden aan het begin van het jaar gemaakt en staan in zijn agenda die in de tijd vol loopt. Dat houdt in dat in geval er fysiek vergaderd wordt, hij niet om 12 uur in Leiden kan zijn. Daarnaast is de lengte van de vergadering niet op te lossen door daar drie kwartier aan vast te plakken. Mevrouw <u>Boomsma</u> is persoonlijk niet blij met het voorstel. Zij wil het bij de oorspronkelijk vastgestelde tijd laten met een start van de vergadering om half 1. De heer <u>Klok</u> stemt in met het voorstel maar voelt ook mee met de vorige sprekers. Daarnaast is meer tijd nodig voor een inhoudelijke discussie. Aan de andere kant zou de commissie bij zichzelf te rade moeten gaan hoe efficiënt en nuttig wordt vergaderd. Over de inhoud moet zeker gediscussieerd worden maar zijn er zoveel woorden nodig? De heer <u>Knapp</u> is akkoord met het voorstel maar vindt het ook vervelend om andere leden in een lastige situatie te manoeuvreren. Hij verzoekt de voorzitter goed te sturen op lange beantwoording door de portefeuillehouders. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het te doen is zolang er digitaal vergaderd wordt. Daarna zal het voorstel opnieuw bekeken moeten worden. De <u>dijkgraaf</u> voegt hieraan toe dat de reden om dit te doen juist deze commissie is. Indien in deze commissie wordt aangegeven het niet te doen dan worden de oude vergadertijden gehandhaafd. De <u>voorzitter</u> stelt vast dat het niet aanpassen van de vergadertijden de commissie verplicht tot zelfbeheersing in het stellen van vragen en de beantwoording ervan. De voorzitter zal dit ook zelf in de hand houden. Het voorstel wordt als besprekstuk doorgeleid naar de VV.	
5.b.	Toelichting LTAP Waterketen – update ten behoeve van 5c-5d-5e Mevrouw <u>Fierens</u> geeft een korte toelichting op de LTAP en de drie voorliggende kredietvoorstellen. De planning is ter informatie toegevoegd als achtergrondinformatie en om de kredietvoorstellen in de planning te kunnen inpassen. Mevrouw <u>Corbey</u> dankt voor het bijvoegen van de presentatie. Vanwege zorgen over de toekomstige financiën vraagt zij naar de verhouding met de midterm review en de stijging van de kapitaallasten. In dat kader vraagt zij of het mogelijk is om te temporiseren. Daarnaast heeft zij de vraag of hier geen risico is dat te veel preventief onderhoud plaatsvindt. Dit laatste omdat het beleid is om van correctief naar preventief onderhoud over te gaan. Voor de lange termijn is het voor haar onduidelijk of voldoende rekening wordt gehouden met afkoppeling van hemelwater in relatie tot een risico op desinvestering. Diezelfde vraag heeft zij in relatie tot slibverwerking. Er worden belangrijke kredieten gevraagd en het is goed om de waterketen op orde te brengen maar zij wil dit wel in context kunnen plaatsen.	

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>Stuurman</u> heeft namens de fractie AWP ook een contextvraag. Hij dankt de portefeuillehouder bij de hulp om overzicht te houden met een mooi planning schema. Zijn vraag is hoe de relatie is met de prestaties van de zuiveringen. Gaat het goed? Of zijn deze rood? Betreffen dit de zuiveringen met problemen in de score op hun werk. Hij doet daarom de suggestie voor de toekomst om deze relevante info die van belang is om de doelmatigheid van gevraagde middelen te kunnen duiden. Mevrouw <u>Fierens</u> gaat in op de verhouding van de LTAP tot de midterm review. Er is een achterstand in te lopen van 10 jaar. Het is nog maar 2 jaar geleden dat 8 waterzuiveringen diep in het rood stonden. Dat zijn er nu nog 2: Velsen en Waarderpolder. Er is echt sprake van achterstallig onderhoud. Gekeken wordt of zaken nog langer mee kunnen door niet per se te vervangen aan het einde van periode en alleen noodzakelijke vervanging te doen. Aan de hand van de eerder opgestelde prioriteitenlijst zijn de kaders en risico's in beeld gebracht en in een planning voor 10 jaar gevat zodat binnen 10 jaar de achterstand zou zijn ingelopen. Stoppen is nadelig, er moet echt vervangen en gerenoveerd worden. Daarnaast wordt een stap vooruit gemaakt door de installaties energiezuiniger te maken, ook al om de energiedoelstellingen te kunnen halen. Veel zaken blijven correctief maar risicovolle onderdelen waar schades op kunnen worden verwacht worden preventief onderhouden. Het betreft daarom zeker geen desinvestering maar het consequent inhalen van achterstanden. De <u>voorzitter</u> concludeert dat er verder geen vragen zijn zodat doorgegaan wordt met de inhoudelijke behandeling van de kredietvoorstellen.	
5.c. Kredietaanvraag 4^e zuiveringscluster Mevrouw <u>Stoop</u> is akkoord met het gevraagde krediet. Zij vraagt wat wordt verstaan onder de term 'einde levensduur' die wordt vermeld bij de projecten in de bijlage. Het lijkt een enorme lijst voor een voorbereidingskrediet en zij vraagt daarop een toelichting. De heer <u>Blijleven</u> dankt voor de beantwoording van de technische vragen. Zijn fractie vraagt een onderbouwing voor de verhoging van het voorbereidingskrediet van 900.000 euro naar 1,4 miljoen euro. De verhoging is fors en hij ontvangt graag een toelichting. De heer <u>Stuurman</u> heeft een compliment voor de lerende organisatie en vraagt naar besluit nummer 2 met het verzoek te kiezen voor een betere variant, beter om te benoemen of te lezen als een doelmatigere variant. Vanuit de lerende organisatie is tijdens reparatie ontdekt dat het beter en slimmer kan met minder onderhoudskosten in de toekomst waardoor afgeweken wordt van het oorspronkelijk plan. Is die variant doelmatig genoeg om de kredietverhoging te rechtvaardigen? De heer <u>Klok</u> heeft complimenten voor het zoeken naar andere varianten. De uitleg voor de gekozen variant heeft hij niet gevonden. Zijn technische vraag is prima beantwoord. Hij adviseert om de technische aspecten mee te nemen in de aanvraag. Zijn fractie is akkoord. De heer <u>Knapp</u> sluit aan bij de heer Blijleven om een nadere onderbouwing van dit forse voorbereidingskrediet. Wat hem betreft helpt het ook om sneller het gesprek te voeren in de commissie zodra overschrijding van de kredietbehoefte aan de orde is. Dat brengt hem ook op de relatie tussen de LTAP, de hoge kapitaallasten en de extra benodigde investering. Hoe ligt dit in relatie tot het coalitieakkoord en de bedragen die daarin zijn afgesproken? Voldoet de behoefte aan dit akkoord en de strategische doelstellingen die zijn afgesproken? Dat gezegd hebbende gaat zijn fractie akkoord met het gevraagde krediet. De heer <u>De Mooij</u> stemt in met het besluit en de twee gevraagde kredieten. Hij steunt daarbij de heer Stuurman in zijn compliment dat lef is getoond om voor een betere variant te kiezen. Hij is voorstander van het kiezen van de beste variant. Portefeuillehouder <u>Fierens</u> dankt de leden voor hun vragen en aandachtspunten. Mevrouw Stoop	

	vraagt naar de afschrijving maar het gaat hier over de technische levensduur. Het eerder gevraagde voorbereidingskrediet wordt toegelicht in bijlage 1, destijds was dit nodig om tempo te maken. Destijds is dit te krap aangevraagd en nu er een beter overzicht is in dit cluster en in dit tempo wordt doorgegaan, is extra krediet nodig in de voorbereiding. De voornaamste reden is het voortschrijdend inzicht met betrekking tot de renovatie van de leiding. Dit vraagt een andere keuze die op de lange termijn financieel beter is voor de kwaliteit van de installatie. De heer Knapp vraagt aandacht voor de relatie met het coalitieakkoord. Dit betreft geen ad hoc aanvraag. In de totale planning van de meerjarenbegroting is het inhalen van achterstanden in de waterketen opgenomen. Het onderscheid tussen extra werk en de basiswerkzaamheden is lastig te maken. Er is één budget en daar vraagt ook mevrouw Corbey naar; oorspronkelijk ging het om amoveren van de oudere onderdelen van de zuivering. Dat is nu niet meegenomen in de aanvraag en het idee is deze discussie te voeren na de midterm review. <i>Tweede termijn</i> De heer <u>Blijleven</u> dankt voor de beantwoording. Zijn fractie ondersteunt het gevraagde krediet. In de beantwoording meent hij dat het sec verwijzen naar bijlage 1 te kort door de bocht is. In bijlage 1 worden namelijk geen getallen gepresenteerd wat de gedachte zou ondersteunen. Daar is in zijn fractie wel behoefte aan. De heer <u>Knapp</u> sluit aan bij de woorden van de heer Blijleven. Hij verzoekt om nadere duiding in een Nota van Toelichting. Het is goed te horen dat geen sprake is van een ad hoc krediet. Een relatie te leggen met de doelstellingen in het coalitieakkoord is lastig aangezien die verhouding vaag is beschreven, met name het einde van de levensduur. Waar is het heel hard nodig om dit te doen? Hij doet een oproep om de link scherper te leggen, ook al om efficiënt te kunnen vergaderen. Mevrouw <u>Fierens</u> is zeker bereid goed te kijken om dit in de toekomst te verbeteren. Ten aanzien van de financiële onderbouwing in bijlage 1 en de relatie tot het voorbereidingskrediet licht zij toe dat het gaat om voorbereiding van de werkzaamheden. Zij heeft alle opmerkingen gehoord en neemt ze mee terug. De <u>voorzitter</u> stelt vast dat het voorstel als hamerstuk naar VV wordt doorgeleid, vergezeld van een korte Nota van Toelichting.	NvT
5.d.	Uitvoeringskrediet sloopwerkzaamheden awzi Alphen Noord De heer <u>Kluis</u> wil dat voorkomen wordt dat de commissie verrast wordt door kredieten en budgetten. Met name in deze kredietaanvraag is nota bene 50% kans op overschrijding en evenzoveel kans op onderschrijding. Dat betekent dat hier een verrassing uit voortvloeit. Die kans wil hij kleiner gemaakt zien. Hij doet een sterke oproep om de methode waarop een kredietaanvraag gebaseerd wordt te wijzigen. Dit is vragen om verrassingen. De heer <u>Blijleven</u> geeft zijn steun en de fractie conformeert zich aan het voorstel. De heer <u>Klok</u> stemt in met dit voorstel dat goed is om aan te pakken en onder-investering te voorkomen. Zijn vraag is hoe de duurzame sloop geborgd gaat worden. Zijn daarover afspraken gemaakt of onderzoek naar gedaan? Bij een aanbesteding volgens de EMVI moet de markt uitgedaagd worden om duurzame maatregelen te treffen. Hoe wordt de markt daarin uitgedaagd? Kennen we een gewicht toe aan duurzame maatregelen? Mevrouw <u>Corbey</u> heeft steun voor het voorstel en stemt in met de opmerkingen van de heer Klok omtrent het borgen van duurzame maatregelen. Wat betreft de bouwkosten valt de aanneemsom hoger uit doordat aannemers het druk hebben. Haar vraag is of er een bovengrens is aan de betaling. Zij heeft voorkeur voor een spoedige uitvoering maar als de kosten zodanig hoog zijn dan is het wellicht beter te wachten op gunstiger tijden. De heer <u>Revet</u> kijkt vooruit naar het uitvoeringskrediet. Is daar al iets van inzichtelijk gemaakt of wordt dit een separate aanvraag? Mevrouw <u>Fierens</u> dankt voor de steun en de vragen. Hoewel ze de vergadering reeds verlaten heeft,	

	heeft ook mevrouw Boomsma laten weten akkoord te gaan. De heer Kluis vraagt naar de financiën en hiertoe wordt verwezen naar de klankbordgroep die gaat over financiën. In de SSK-raming is de zin en de werking van 50% over- en onderschrijding besproken, juist om te voorkomen steeds terug te moeten naar de VV. Zij stelt voor de vraag te agenderen in de klankbordgroep en daarin de richting te duiden. Wat betreft de sloop is er veel dat al heel lang staat. Er moet ruimte gemaakt worden voor de zonnepanelen en biodiversiteit. Het is vies en onderhoud is nodig, met name ook in het kader van hygiëne en de toenemende eisen daaraan. Vanuit de EMVI moet een aannemer zich uitgedaagd voelen om verbetervoorstellen te doen. Het voorstel tot aanpak is op dit moment zoveel mogelijk materiaal te hergebruiken. Dat is in het geval van beton moeilijk maar hergebruik zou mogelijk kunnen zijn voor andere bouwterreinen. Het doel is vooral te proberen om evenwicht te houden tussen de prijs en amoveren, dat ook past binnen de daarover gemaakte afspraken. Kunnen we wachten is de vraag van mevrouw Corbey. Het is druk in de aannemerswereld, maar dit kan niet wachten. Verplichtingen kunnen niet stil gelegd worden en extra kosten zijn daarmee een feit. Het werk aan assets is echt belangrijk en daarom willen we doorpakken. <i>Tweede termijn</i> De heer <u>Blijleven</u> heeft in zijn eerste termijn een belangrijke vraag niet genoemd. De uitgave van amoveren wordt niet afgeschreven maar juist bijgeschreven bij de boekwaarde van de awzi. Hij ontvangt graag duidelijkheid waarom de marktwaarde het rechtvaardigt het amoveren op te nemen als een bezitting. De heer <u>Klok</u> heeft van een collega uitleg gekregen over de SSK en wil daarover zijn complimenten doorgeven. Hij heeft nog geen antwoord ontvangen op zijn vraag omtrent borging van duurzaam slopen. Daarbij gaat het wat hem betreft over het monitoren hiervan en het gewicht van prijs in relatie tot duurzaamheid bij de EMVI. De heer <u>Revet</u> concludeert dat de sloop en het uitvoeringskrediet voor de renovatie in twee delen wordt voorgelegd. Is er nagedacht over consequenties na de sloop? Mevrouw <u>Corbey</u> sluit opnieuw aan bij de heer Klok. Zij is het eens om nu door te pakken maar vraagt daarnaast of een betere prijs kan worden afgewacht door bijvoorbeeld de sloopwerkzaamheden langzamer uit te voeren. Zij denkt dat dit voordelig is. Mevrouw <u>Fierens</u> verwijst naar het stopzetten van het amoveren in Zwaanshoek in verband met de midterm review. In Alphen is het echter nodig vanwege de zonnepanelen waarmee wordt voldaan aan de energie- en biodiversiteit doelstellingen. In antwoord op de vragen van de heer Klok is circulariteit en duurzaamheid geborgd in het bestek met een lijst van eisen, kwaliteitstoetsing en scoremodellen voor de aannemer die goede voorstellen doet. Dat is onderdeel van EMVI en daarom opgenomen in het bestek. Voorts wordt in clusters gewerkt; sloop, renovatie en bestuurlijke en juridische zaken die geregeld moeten worden. Het betreft nu alleen de sloop. Daarna volgt het cluster renovatie dat ook weer in de commissie terugkomt. De sloop omvat uitsluitend het verwijderen van oudere onderdelen die daar nog steeds staan en nu opgeruimd worden. Mevrouw <u>Corbey</u> is verbaasd dat sloop de reden is voor de plaatsing van zonnepanelen. Mevrouw <u>Fierens</u> wijst op het amoveren dat onderdeel is van een achterstand in investeringen. Die investeringen worden nu en op verzoek aangejaagd. In dat kader is een groot amoveringsvoorstel gedaan om oude installaties op te ruimen. Dat grote voorstel is deels ingetrokken maar niet voor Alphen omdat het terrein nodig is voor de plaatsing van zonnepanelen. Op de vraag van de heer Blijleven antwoordt zij dat deze awzi gelegen is in een stedelijk gebied. Alphen Noord is heel aantrekkelijk voor een zonneweide. Het gaat om een combinatie van opruimen en het voldoen aan de gemaakte energieafspraken. Wat er staat is oud en vies en past niet in een hedendaagse zuivering. Het is hard nodig. De <u>voorzitter</u> stelt voor deze kredietaanvraag als besprekstuk door te geleiden naar de VV.	
5.e.	Uitvoeringskrediet renovatie awzi Leiden Noord De heer <u>Knapp</u> vraagt naar de verhouding in de reguliere systematiek van het werken met risico's in	

	de kredietaanvraag. In dit voorstel is geen 50% maar veel meer, 85% marge aangehouden. Krediet dat niet wordt uitgegeven mag in het cluster worden aangehouden? Mevrouw <u>Fierens</u> verwijst naar de SSK-raming. Daarin is de onzekerheidsmarge opgenomen van 50% en hier is specifiek een extra onzekerheidsmarge opgenomen vanwege de situatie met aannemers. Het ligt in de verwachting dat deze renovatie duurder uitpakt. De heer <u>Knapp</u> doelt op een risicoreservering. Indien er meevallers ontstaan aan de uitvoeringskant, mag hetgeen overgehouden wordt dan binnen het cluster aangehouden worden? Specifiek voor dit krediet is een aanvullende onzekerheidsmarge opgevoerd. Als dat niet nodig mocht zijn kan dat dan in het cluster blijven of wordt hier een ander regime op losgelaten? Hij ziet graag een schriftelijke toelichting tegemoet bij doorgeleiding naar de VV. Mevrouw <u>Fierens</u> licht toe dat het hier gaat om een enkelvoudige aanvraag. Geld dat niet gebruikt wordt, wordt niet uitgegeven en is geen onderdeel van het clusterkrediet. De heer <u>Revet</u> vraagt of het krediet geormerkt wordt voor de uitvoering van deze werkzaamheden. Mevrouw <u>Fierens</u> bevestigt dit. De voorzitter concludeert dat deze kredietaanvraag als hamerstuk wordt doorgeleid naar de VV.	
5.f. Visie op klimaat	Mevrouw <u>Van Steensel</u> leidt het onderwerp en rapport in dat door meer mensen is opgesteld in samenwerking met twee portefeuillehouders die samen de regie voeren op dit onderwerp. Op 7 april staat een inhoudelijke en verdiepende discussie gepland. Als input voor deze gesprekken is het doel om vandaag het Rapport met de commissie te bespreken. Mevrouw <u>Boomsma</u> heeft complimenten voor het voorliggende stuk waarin een complete en integrale aanpak de opgave verbindt aan de kerntaken. Zij is in het bijzonder gecharmeerd van de verbinding die wordt gemaakt met het bodemsysteem. Water is relevant. Zij heeft een aantal vragen. Wat betreft de leidende principes is het haar niet geheel duidelijk wat nu eigenlijk het voorstel is betreffende de leidende principes. Het is haar onduidelijk of deze principes overgenomen worden of dat juist een uitspraak wordt gevraagd. Wat betreft de drie perspectieven die worden uitgewerkt naar aanleiding van de uitspraak van de deltacommissaris vraagt zij of nog serieus overwogen kan worden het waterscenario te controleren of wordt dit gediskwalificeerd? Voorts is het verschil tussen scenario 2 en 3 lastig te onderscheiden. Is er wel een wezenlijk verschil? Dat vraagt, wat haar betreft om verduidelijking. Voorts viel het op dat onder elk hoofdstuk meerdere vragen staan en zij vraagt zich af wat de eerste stap wordt om hierin tot antwoorden te komen? De ervaring leert dat er eensgezindheid is over de principes maar een tactische verwoording leidt vaak tot bezwaren en dus vertraging. Gezien de urgentie is vertraging ongewenst. Tenslotte een opmerking waarom de nieuwste kaart van Nederland niet is toegevoegd. De heer <u>Stuurman</u> heeft de opmerkingen namens AWP toegelicht in een eerdere commissie. Naast de complimenten vindt de fractie het met een algemene – hoog over – visie lastig om serieus genomen te worden aan de onderhandelingstafel. Het advies van AWP is om stelling te nemen over de rol en positie ten aanzien van dit zeer belangrijke ontwerp. Mevrouw <u>Corbey</u> vindt het rapport van De Blauwe Lens prachtig en wat haar betreft is er geen enkel bezwaar tegen publicatie. Evenwel vindt de fractie de drie perspectieven niet heel erg behulpzaam. De wettelijke taken zijn het startpunt. Daarnaast is er de maatschappelijke opgave te verbinden en deel te laten uitmaken van die wettelijke opgave. Water als leidend principe wordt niet heel duidelijk gemaakt. Ook wat betreft de kosten wordt geen indicatie gegeven of dit meer of minder zal zijn in de verbinding met de maatschappelijke opgave. Daarnaast zal beschreven moeten worden wat de consequentie is voor waterzuiveringsinstallaties indien water als leidend principe wordt gekozen. Kortom het rapport beidt geen houvast voor haar fractie om hierover te besluiten. Er zal serieus werk gemaakt moeten worden van de maatschappelijke uitdaging binnen de wettelijke kaders en daarvan	

zijn de praktische en financiële consequenties nu niet duidelijk. De heer <u>Kluis</u> deelt mee dat de fractie Water Natuurlijk erg blij is met water als uitgangspunt voor het voeren beleid. Van een hoogheemraadschap mag ook worden verwacht dat water als leidend principe geldt. Het valt op dat gesproken wordt over een lobby met de provincie en andere waterschappen om instrumentarium te verkrijgen om leidend te zijn. Is het dan handig dat gemeenten gepasseerd worden in de voorziene lobby? Daarin moet niet een te grote broek aangetrokken worden. Wat hem betreft kan hierover gesproken worden op 7 april a.s. Wat betreft de concrete punten waarnaar gevraagd wordt: de fractie is akkoord met de punten 1 en 2. Bij punt 3 wordt aandacht gevraagd voor de positie van gemeenten. De fractie is voorstander van punt 4 en punt 5 vindt de fractie te vroeg en is afhankelijk van de uitkomst van de bespreking. De heer <u>De Mooij</u> heeft in een eerdere commissie ook de nodige aandachtspunten benoemd. Het CDA is blij met het voorliggend stuk en wat hen betreft is er geen bezwaar tegen publicatie hiervan. Om op 7 april te bespreken is het voor het CDA van belang dat verbinding wordt gezocht tussen gemeenten, provincie en waterschap (punt 3). Mevrouw <u>Stoop</u> meent dat water als leidend principe waardevol is en zij kan zich hier uitstekend in vinden. Zij concludeert dat ontwerpprincipes uit de ruimtelijke ordening gemakkelijker in nieuwe projecten kan worden doorgevoerd dan in de bestaande projecten. Dat vraagt nog verdere uitwerking wat haar betreft. Zij vraagt zich af of de gevraagde besluiten nu voorliggen of ter tafel komen na de gesprekken op 7 april. Mevrouw <u>Willemse</u> heeft complimenten voor dit integraal stuk dat wat haar betreft zeker gepubliceerd kan worden. Prima om dit als uitgangspunt te nemen voor discussie en gesprekken op 7 april. Zij vraagt zich af of de naam de lading voldoende dekt; is visie op omgeving geen betere omschrijving aangezien de inrichting van de omgeving daarvoor nodig is. Voorts is zij van mening dat water als leidend principe wat zwaarder mag worden aangezet. In de aanloop naar de gesprekken op 7 april mag dit krachtiger verwoord worden. De heer <u>Knapp</u> uit de complimenten namens de fractie. Het stuk overstijgt de rol van het waterschap met de kernopgave om zowel gebied als watersysteem krachtiger en flexibeler te maken. Hiertoe zullen kerntaken verbonden moeten worden en het rapport is een mooie aanzet hiertoe. Een vraag die naar voren komt is of het juiste abstractieniveau bereikt wordt; water als leidend principe mag concreter worden neergezet. Iedereen is voorstander van extra aandacht voor water. De consequentie voor het Hoogheemraadschap Rijnland – zowel de positie als financieel gezien – is onvoldoende doordacht. Water binnen de ruimtelijke ordening moet mogelijk en te realiseren zijn. Wat betreft de bouwstenennota vragen gemeenten meer subsidie en het kostendragerschap is niet heel goed uitgewerkt. Hiermee worden de consequenties nog niet duidelijk en juist dat helpt om de gesprekken concreter te kunnen voeren. Hij vindt dat harde beslissingen nu niet kunnen worden genomen. Liever ziet hij eerst een verdere verdiepingsslag. Mevrouw <u>Van Steensel</u> dankt de leden voor de complimenten die haar motiveren om adviezen en opmerkingen mee te nemen en te komen tot een beter stuk. Een deel van de opmerkingen overlapt de vorige commissievergadering. In dat kader meldt zij dat de gemeenten een betere positie zal worden gegeven dan nu het geval is, want die hebben ze immers. Het gevaar een te grote broek aan te trekken wordt onderkend en ook ingebracht als onderwerp van gesprek op 7 april. Voorts is het helder dat een verdere concretisering moet worden gemaakt door afspraken te maken waar wel en niet op ingezet wordt. Niet alles zal ineens kunnen, ook al vanwege financiële randvoorwaarden. Zij hoopt, samen met de leden, op 7 april verdere stappen te kunnen zetten. Dhr. <u>Kastelein</u> is blij dat de presentatie, dit najaar, over de Blauwe Lens leidt tot complimenten. Er zijn consequenties voor zowel bodem als ruimtelijke ordening. Er ligt hierover een schat aan informatie op tafel. Blij is hij ook voor de steun om het rapport vrij te geven voor discussie in de omgeving. Mevrouw Stoop vraagt naar een concretisering op de besluitpunten waarvan in bijlage 2 een eerste proeve van uitwerking wordt gegeven en verder op 7 april over gediscussieerd kan worden. Het is lastig om na te gaan wat de juridische en financiële consequenties zullen zijn wanneer water	
--	--

het leidend principe is. Hierover zal moeten worden nagedacht. Het financieel en juridisch instrumentarium is bepalend voor de grenzen wat Hoogheemraadschap Rijnland kan en wil doen. Daarnaast is een randvoorwaarde wat het ministerie vindt van water als leidend principe. Dan zal nagedacht moeten worden over andere instrumenten. Mevrouw Willemse vraagt naar een andere titel. Hij begrijpt de gedachte en beseft dat dit vraagt om discussie. Mevrouw Boomsma heeft concrete vragen gesteld. Bijlage 2 is een eerste proeve van uitwerking die steeds concreter gemaakt wordt. De uitspraken van de deltacommissaris staan niet ter discussie. En wat betreft de nieuwste kaart van Nederland is gebruik gemaakt van diverse achtergronddocumenten, waaronder de nieuwe kaart van Nederland en de resultaten van Resilience by Design. <i>Tweede termijn</i> Mevrouw <u>Corbey</u> wil, gehoord hebbende de discussie vanochtend in de commissie, in overweging geven om besluit onder punt 1 terug te trekken. Zij constateert te veel vragen over de inhoud voor water als leidend principe. Voorts is er zorg over financiële consequenties die nu niet te overzien zijn. Daarnaast heeft zij bedenkingen bij het voeren van een lobby. Reden waarom het beter is dit, als besluitvormend punt, nu terug te trekken. In de komende periode moet dit verder uitgewerkt worden door toe te werken naar een meer leidende rol van water binnen de ruimtelijke ordening. Alles in acht genomen en behoed te worden voor het nemen van loze besluiten, acht zij het beter dit rapport nu niet te behandelen in de VV. De heer <u>Knapp</u> dankt de heer Kastelein voor de verwijzing naar bijlage 2. Evenwel mist hij de doorwerking van water als leidend principe voor de eigen organisatie als waterschap. Er worden lastige keuzes gevraagd. Er is financieel gezien geen sprake van wederkerigheid en dat mist ook in de bouwstenennota. Reden waarom hij verzoekt om besluitpunt 1 te schrappen en daarnaast een dringend advies ook besluitpunt 2 te schrappen. In deze commissie is voldoende inzichtelijk wat verstaan wordt onder 'het goede gesprek' en 'verschil van inzicht'. Hij verzoekt het Hoogheemraadschap eerst na te denken alvorens dit verder te concretiseren. Het concreter uitwerken waarbij de eigen rol in acht wordt genomen, twee zaken die nu nog onvoldoende terugkomen, maakt dat het te vroeg is om te beslissen over de punten 1 en 2. De heer <u>Revet</u> steunt de argumentatie van de heer Knapp om besluitpunten 1 en 2 te schrappen. Publicatie is mogelijk maar dient te worden voorzien van een goede oplegnotitie met een toelichting over de stand van zaken. Mevrouw <u>Boomsma</u> had de besluitpunten niet opgevat als keuze voor het perspectief van water als leidend principe. Zij meende dat met een besluit de principes van het NOVI worden overgenomen en daarmee kan zij het eens zijn. Overigens verwacht zij op dit punt een toezegging dat nog discussie over de uitwerking wordt gevoerd. Voor nu is een concrete uitwerking geen probleem. Zij ziet het vooral als een iteratief proces en vindt het een goede stap om water meer centraal te zetten zonder expliciet besluit als perspectief. Reden waarom zij de besluitpunten 1 en 2 niet wil terugtrekken. De heer <u>Kluis</u> deelt mee dat het rapport van de Blauwe Lens hier niet ter vaststelling ligt maar voorzien is van de vraag of het kan worden gepubliceerd. Wat hem betreft blijft beslispunt 2 staan. De heer <u>Knapp</u> meent dat vrijgave van het rapport om in de omgeving discussie te voeren zeker goed is. Er worden verschillende perspectieven geschetst die een bestuurlijke hantering vereisen, om het goede gesprek te kunnen voeren. Indien dat kan, heeft hij geen bezwaar. De heer <u>Kluis</u> is van mening dat het rapport vrijgegeven kan worden zodat er kennis kan worden genomen van de mooie opgave die er ligt. Op 7 april kan hierover verder worden gesproken. Mevrouw <u>Willemse</u> wil aangeven dat voor haar fractie het schrappen van besluitpunten niet nodig is. Zij is voorstander van het publiek maken zonder toevoeging van de extra bestuurlijke stukken zodat iedereen in de gelegenheid is een mening te vormen. Dat vraagt juist extra discussie en daarom is zij voorstander van het laten staan van de besluitpunten. De heer <u>Kastelein</u> begrijpt de discussie rond beslispunt 2. Hij stelt voor om het rapport vrij te geven	
--	--

	voor publicatie waarbij het tweede deel bij beslispunt 2 geschrapt wordt. De discussie met de omgeving volgt in een later stadium en zo worden de bezwaren van de heer Knapp weggenomen. Mevrouw Boomsma vraagt waarover we nu besluiten. Het rapport is bedoeld ter inspiratie en om te bezien wat de eigen visie is die nader wordt geschetst in de bijlage. Het is de bedoeling om af te tasten waar de bezwaren liggen. Mevrouw Corbey adviseert terugtrekking omdat niet duidelijk is wat water als leidend principe betekent. Dat refereert aan het derde perspectief dat genoemd wordt. De heer Kastelein vindt de andere twee perspectieven ook absoluut de moeite waard en een doorontwikkeling naar een nieuw perspectief omdat pas net gestart is met het inhoud geven aan de maatschappelijke doelstelling. Hij duidt op de twee bullits die genoemd worden; het natuurlijk belang om de omgeving veerkrachtiger te maken en Rijnland te positioneren als zelfbewuste speler is belangrijk maar het uitgangspunt is en blijft de wettelijke taak. Wensdenken leidt evenwel niet tot een zelfbewuste en krachtige speler in het publiekelijk domein. De heer <u>Knapp</u> vindt het voorstel om in beslispunt 2 te schrappen prima en daarmee over te gaan tot publicatie. Hij is positief over de grondhouding om water als leidend principe te nemen maar besloten zal moeten worden hoe dit is door te voeren in denken en doen. Hij vindt het mooier om in gesprek met medeoverheden nader te duiden wat dit voor Rijnland zou betekenen evenals voor de omgeving en de daarmee gepaard gaande consequenties nader te bezien. De verkregen inzichten kunnen dan verder worden uitgewerkt en zo wordt eveneens voorkomen dat over vier weken in een trechter beland wordt. De heer <u>Kastelein</u> is blij met de duiding en begrijpt de afwegingen. Hij benadrukt dat het gaat om een richtinggevend visierapport. Hij stelt voor beide elementen mee terug te nemen naar het college en amendering te overwegen om richting te geven aan de VV-vergadering. De <u>voorzitter</u> noteert de toezegging van de portefeuillehouder om de procesgang nader te bekijken evenals beslispunt 1.	NvT/W
6.	VV-TKN-MEMO'S	
6.a.	VV-TKN-memo stand van zaken HWP Mevrouw <u>Fierens</u> biedt de nota aan ter kennisname vanwege de toezegging om hierop terug te komen. Destijds is gesproken over het formeren van een klankbordgroep. Zij verzoekt de commissie opnieuw hierover een mening te vormen na de eerdere terugtrekking. In het voorstel is een informele bijeenkomst nader uitgewerkt die tweemaal per jaar kan worden georganiseerd, hetzij digitaal, hetzij fysiek. Dat is uiteraard vrijblijvend. Er wordt nog gewerkt aan een bijgestelde planning en routekaart. Daarop wordt teruggekomen in de VV. De heer <u>Blijleven</u> deelt mee dat de fractie A&B is geschrokken door een onvoldoende voorbereidingskrediet van 9 miljoen euro. Op basis van aangeven van de tenderboard is onvoldoende rekening gehouden met technologie, aldus het ingenieursbureau. Nu er geen succesvolle aanbestedingen hebben plaatsgevonden moet Europees aanbesteed worden. Hij vraagt daarom of het niet mogelijk is om tot een vergelijk te komen. Er zijn zorgen over de financiën. De heer <u>Kluis</u> heeft eveneens zorgen waar dit project gaat eindigen. Hij wil aansluiten bij de suggestie van mevrouw Fierens om dit in ander gremium te bespreken. De memo geeft te weinig informatie over planning, krediet en governance. Hij heeft wel vertrouwen dat dit tot een goed einde gebracht wordt maar hij wil wel een winstwaarschuwing afgeven. De heer <u>Klok</u> uit ook zijn zorgen hierover. De vraag is of er controle is over de problematiek. De financiële paragraaf is niet goed en er zouden strubbelingen zijn met de projectleider; dat geeft hem geen vertrouwen. Mevrouw <u>Corbey</u> sluit zich aan bij de eerder gestelde vragen en stelt vast dat het gaat om een lastig en moeilijk project. Dat het het grootste project is, is wat haar betreft een verzachtende omstandigheid. Zij vraagt of het revitaliseren van een klankbordgroep een oplossing is. Zij adviseert om fundamenteeler na te denken waarbij de VV op juiste momenten betrokken wordt. Zo wordt in de notitie de suggestie gewekt dat advies dat ingewonnen wordt bij de VV zou duiden op instemming van de VV, ook al worden slechts ideeën aangedragen. In ieder geval is een strakke aansturing nodig	

	en zij stelt voor per kwartaal geïnformeerd te worden over de voortgang. De heer <u>Knapp</u> sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Kluis. Er is een hoog gehalte dat niet goed gaat en een oplossingsgerichte houding ontbreekt. Daardoor ontstaat een lastige discussie hoewel de intentie om de commissie mee te nemen zeker wordt gewaardeerd. In ieder geval zal reflectie moeten plaatsvinden op het reduceren van de overschrijding, het borgen van deskundigheid in de governance aangezien de huidige aanpak te weinig concreet is. Voor hem is niet duidelijk wat de dilemma's zijn in een op zich weinig uniek project waardoor het complex wordt om hier generiek iets over te zeggen. Hij verzoekt om duiding hoe het zo mis kon gaan. De heer <u>De Mooij</u> refereert aan de vraag van de commissie om bij de hand genomen te worden zoals de heer Kluis eerder al aangaf. Op basis van de verstrekte informatie heeft hij veel vragen en dat doet de vraag ontstaan of dit de juiste wijze van informeren is. Hij verzoekt om oplossingen of eventueel een andere vorm van vergaderen inplannen. Ook de heer <u>Revet</u> heeft zorgen. Hij herinnert zich dat heel lang twee sporen zijn gevolgd om tot deze keuze te komen. Er is veel geld besteed aan externe adviesbureaus. Nu is wederom sprake van een adviesbureau. Zijn zorg betreft de kennis en kunde binnen de staf van Hoogheemraadschap Rijnland en of adequaat gereageerd wordt op deze evenementen. Dit vraagt om een intern projectleider die dit goed moet kunnen bewaken. Mevrouw <u>Stoop</u> herinnert zich het verzoek om de commissie op de hoogte te houden en te informeren. Dat betekent niet dat de oplossingen paraat zijn. Zij meent dat de commissie terughoudend moet zijn in het verzoek om oplossingen. De heer <u>Kluis</u> reageert op de opmerkingen van de dames Corbey en Stoop. Hij wil aangeven dat hij het memo 'losjes' vindt. Daarnaast is er geen andere methode om hierover te spreken dan middels dit soort memo's. Hij meent dat in dit project zorgvuldiger geacteerd moet worden. De heer <u>Knapp</u> verwacht geen klip en klare oplossingen. Evenwel benadrukt hij het belang van meer oplossingsgerichtheid dat nader geconcretiseerd wordt. De heer <u>De Mooij</u> reageert kort op mevrouw Stoop. Het is zo dat de commissie zelf om deze updates heeft gevraagd. Omdat deze memo veel openstaande punten bevat kan de conclusie zijn dat het iets te vroeg wordt gedeeld. Mevrouw <u>Fierens</u> is oprecht dankbaar voor de open feedback. Zo is het memo opgesteld en bedoeld. Zij herinnert de commissie aan de start van het project in een moeilijke tijd (start corona). Die start is met veel ambitie gemaakt op basis van de gemaakte planning en opzet. Er zijn tegenvallers geweest en een deel daarvan is weer op de rit. Het problematisch verloop is in alle openheid gedeeld vanuit de behoefte aan informatie. Het project loopt financieel gezien niet uit de hand. Het gaat om de omschrijving wat wel of niet onder het voorbereidingskrediet valt. Daarover zal separaat nog bij de commissie op worden teruggekomen. Dit memo moet gezien worden als vooraankondiging. Daarnaast komt zij terug bij de commissie met een realistische planning waarin momenten van markering zijn opgenomen. De governance is in voorbereiding waarin mensen zijn opgenomen van een hoog kwaliteitsgehalte. In de burap wordt een aparte toelichting gegeven op de rol in de aanbesteding. In het besef dat zij als portefeuillehouder mogelijk iets te openhartig is geweest meent ze er juist in te handelen door elkaar mee te nemen in goede tijden en in slechte tijden. De <u>voorzitter</u> refereert aan de zorgen binnen de fracties en vraagt de commissie wat zij prettig vinden wat betreft het verstrekken van informatie. Mevrouw <u>Fierens</u> concludeert dat een klankbordgroep on-hold is maar naast de burap waarin verantwoording wordt afgelegd aan de VV zou zij toch een klankbordgroep ter overweging willen meegeven.	
7.	Rondvraag	

	De heer <u>Klok</u> refereert aan het vorig agendapunt en meent dat een memo niet openhartig genoeg kan zijn. Hij verzoekt de portefeuillehouders dit vooral te blijven doen zodat de juiste discussie gevoerd kan worden. Zijn punt voor de rondvraag is naar aanleiding van de uitleg van het nalevingspercentage dat in de vorige commissie aan de orde kwam. Is dat percentage nu hoger doordat tijdelijke maatregelen getroffen zijn. Oftewel wat wordt er gedaan om die afvalwaterzuiveringsinstallatie stabiel te krijgen en te houden? Mevrouw <u>Willemse</u> heeft een vraag van andere orde en verwijst naar de uitzending van Eén Vandaag waarin een bijdrage werd getoond om grond schoon te maken met TGG - onder hoge verhitte. Nadien bleek de grond nog altijd ernstig verontreinigd en het waterschap was genoodzaakt voor 33 miljoen euro opnieuw af te graven. Daarnaast bleken dieren te zijn gestorven en bij boeren was natuurschade veroorzaakt. Zij doet een oproep aan het Hoogheemraadschap Rijnland om te controleren of in de afgelopen projecten gebruik is gemaakt van TGG of dat dit mogelijk gepland staat. Daarnaast waarschuwt zij dat handhaving en controle op basis van een eenmaal afgegeven certificaat uitblijft en zij adviseert om de eigen grond zelf te blijven bemonsteren. Mevrouw <u>Stoop</u> heeft dezelfde vraag als mevrouw Willemse. Mevrouw <u>Van Steensel</u> reageert hierop door toe te lichten dat de grond die het Hoogheemraadschap gebruikt bij dijkversterking moet voldoen aan een strengere norm dan wettelijk is afgesproken en bepaald. Ook bemonsteren wordt zelf gedaan. De grond is zodanig schoon zoals ook nodig is voor de uitvoering van het werk. De grond is niet vervuild, er bevinden zich geen plastics of andere zaken in. Mevrouw <u>Fierens</u> heeft geen antwoord paraat op de vraag van de heer Klok. Mochten er issues zijn dan worden tijdelijke maatregelen genomen. Zij stelt voor de heer Klok bilateraal te antwoorden. De heer <u>Klok</u> stelt dit op prijs en houdt het antwoord tegood. De heer <u>Revet</u> vraagt naar het gebruik Bomix in relatie tot de Rijnlandroute. Mevrouw <u>Van Steensel</u> stelt dat in de aanleg van de Rijnlandroute de juiste grond wordt gebruikt. Die grond wordt ook bemonsterd, ook al omdat er iets aan de hand was met de zuiverheid. Zowel het Hoogheemraadschap als de provincie, maar ook handhaving zijn betrokken. Dit is naar aanleiding van lozingen. Het zou nu goed gaan. De <u>voorzitter</u> stelt vast dat de stukken voor agendapunt 5 opnieuw ingediend worden. Hij uit zijn complimenten voor het strak aanhouden van de vergadertijd.	
8.	Sluiting De <u>voorzitter</u> sluit de vergadering om 15.00 uur.	